

класний керівник виробляє свою стратегію діяльності, при цьому обов'язково враховуючи реалізацію основних виховних завдань: формування класного колективу як виховного середовища, що забезпечує розвиток кожної дитини; організація всіх видів групової, колективної та індивідуальної діяльності учнів; забезпечення сприятливого психологічного клімату в класному колективі; співпраця з батьками учнів як дієвий засіб та запорука успішного виховання молодого покоління.

Якщо педагог зумів налагодити довірчі стосунки з батьками, викликати у них бажання допомагати своїй дитині, підтримувати її, розвивати різнобічні таланти, можна бути певним, що своїх виховних цілей він досягне.

Література

1. Амонашвілі Ш.О. Істина школи / Пер. з російської – Подільський культурно-просвітницький Центр ім. Реріха, 2007. – 74 с.
2. Акімова О.В. Розвиток самодостатньої особистості, її соціалізація / О. В. Акімова // Наша школа. – 2006. – № 2-3.
3. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2008. – 348с.
4. Дем'янюк Т. Методика виховання в сучасній школі. – К., 2000.
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/nras/249613934>
6. Сухомлинський В.О. Сучасні цінності у вихованні: проблеми, перспективи / В. О. Сухомлинський // Шлях освіти. – 1996 – № 1.
7. Технології формування ціннісного ставлення особистості до сім'ї, родини, людей: Метод. вісник. Вип. VI / Авт.-упоряд.: Н. Гавриш, Г. Ситник. – Рівне, 2010.

УДК 377.016

Сидорук Т. В.
майстер виробничого навчання ДНЗ
«Подільський центр ПТО»

ІНДИВІДУАЛЬНА САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Сучасна система професійно-технічної освіти спрямована на вирішення складних завдань підготовки кваліфікованих робітників відповідно до потреб економіки держави та відповідної галузі виробництва з урахуванням нахилів, уподобань, вибраного рівня кваліфікації, світогляду. Це спонукає педагогічну спільноту до пошуку нових підходів до організації навчально-виробничого процесу, удосконалення змісту та структури, форм та методів організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх робітничих кадрів, впровадження сучасних педагогічних, інформаційних та виробничих технологій навчання.

У забезпеченні якісних результатів професійної підготовки кваліфікованих робітників особлива роль належить майстру виробничого

навчання, його професійно-педагогічній компетентності, зокрема методичній компетентності, яка поєднує професійні уміння робітника високої кваліфікації у певній галузі, технологічні знання з відповідного виробництва і майстерність педагогічної діяльності. Від майстра виробничого навчання сьогодні чекають готовності до розроблення авторських навчальних та методичних матеріалів, які б включали інформацію про сучасний стан розвитку виробництва, використання в своїй діяльності високоефективних педагогічних засобів і прийомів, інноваційних технологій, організації дослідної роботи, організації й аналізу її результатів, конструктивних дій у різноманітних педагогічних ситуаціях, досконалої комунікативної поведінки.

Важливим аспектом розвитку методичної компетентності майстра виробничого навчання є його самоосвітня діяльність. Самоосвіта являє собою самостійну пізнавальну діяльність майстра виробничого навчання, спрямовану на розвиток методичної компетентності і визначається внутрішньою мотивацією, високим рівнем самоконтролю, самоорганізацією праці.

Зміст самоосвіти майстрів виробничого навчання пов'язаний із спеціальним, професійно-педагогічним і загальнокультурним розвитком. Самоосвітня діяльність майстрів виробничого навчання включає науково-дослідну роботу над методичною проблемою, вивчення філософської, науково-педагогічної, навчально-методичної, психологічної літератури, участь у групових та колективних формах методичної роботи, вивчення досвіду своїх колег, теоретичну роботу і практичну апробацію власних методичних напрацювань.

Як зазначає Т. Е. Кочарян, «займатися самоосвітою – значить вести серйозну важку роботу, глибоко продумуючи і критично перероблюючи сприйняту інформацію» [7]. Джерелом такої інформації може бути філософська, спеціальна наукова, педагогічна, психологічна література.

Знайомлячись із філософською літературою, майстер виробничого навчання розширює свої знання про особистість, культуру, теорію розвитку, наукову методологію. Завдяки цьому педагог поглиблює свої уявлення про загально філософські терміни і поняття, зокрема, закон, закономірність, системність, розвиток, динаміка, концепція, особистість, проблема, моделювання, гіпотеза, метод, дослідження, наукова розробка тощо. Якщо майстер виробничого навчання не буде орієнтуватися у визначеннях даних термінів, то йому буде важко проводити будь-яку науково-методичну роботу, аналізувати й узагальнювати педагогічний досвід, розбиратися у науковій літературі.

Вивчаючи психологічну літературу, майстер поповнює свої знання у сфері загальної, вікової та соціальної психології, психології особистості майбутнього робітника, міжособистісні відносини, психології діяльності та поведінки, структури особистості тощо. Знайомлячись із педагогічною літературою, майстер виробничого навчання розширює свій тезаурус, підвищує свою професійно-педагогічну спрямованість, яка направлена на пошук вирішення складних методичних і технологічних задач; на необхідність у неперервному якісному оновленні навчально-виробничого і виховного

процесів; на зацікавленість новими ідеями і підходами; передовим педагогічним досвідом; на розробку перспектив свого професійного зростання.

Самоосвітня діяльність майстрів виробничого навчання передбачає такі етапи: I етап – підготовчий, який включає діагностичний та мотиваційний блоки. Діагностичний – спрямований на аналіз власних методичних проблем (утруднень), формування особистої індивідуальної методичної теми, осмислення послідовності своїх дій.

Мотиваційний передбачає створення певного настрою до самоосвітньої роботи. Головними внутрішніми мотивами самоосвіти майстрів мають бути: бажання поліпшити слабкі сторони володіння методичним напрямом діяльності; глибоке вивчення теорії та практики даної проблеми; намагання осмислити, втілити в практику, запропонувати колегам механізм певної дії; не зупинятися на досягнутому.

II етап – практичний, який включає планово-прогностичний і діяльнісний блоки. Планово-прогностичний спрямований на визначення мети, завдань самоосвітньої діяльності, розробку системи заходів, прогнозування кінцевих результатів.

Діяльнісний передбачає вивчення різних джерел інформації з певної методичної проблеми, вивчення та впровадження позитивного педагогічного досвіду, формування методичного комплексу для розв'язання завдань, відстеження проміжних результатів, коригування діяльності.

III етап – узагальнюючий, який включає результативно-узагальнюючий, корекційно-прогнозуючий і впроваджувальний блоки. Результативно-узагальнюючий полягає у теоретичному осмисленні, аналізі й узагальненні фактів самоосвітньої діяльності, оформленні результатів і подання матеріалів для подальшого вивчення, розповсюдження.

Корекційно-прогнозуючий ставить за мету теоретичне обґрунтування результатів, формулювання загальних висновків та визначення перспектив у роботі.

Впроваджувальний спрямований на використання результатів самоосвітньої діяльності у практичній роботі майстрів виробничого навчання

Результатом самоосвітньої діяльності майстрів виробничого навчання може бути розробка теми дослідження, робота над власною науково-методичною проблемою, вивчення досвіду роботи майстра в/н під час підготовки до атестації, підготовка виступу на семінар, конференцію тощо.

Розглянувши різні підходи до поняття «самоосвіта», ми визначили, що самоосвіта майстрів виробничого навчання – це самостійна пізнавальна діяльність педагогічного працівника, яка спрямована на розвиток його методичної компетентності та визначається внутрішньою мотивацією, високим рівнем самоконтролю і самоорганізацією праці. Зміст самоосвітньої діяльності майстра виробничого навчання включає науково-дослідну роботу над методичною проблемою, вивчення філософської, науково-педагогічної, навчально-методичної, психологічної літератури, участь у групових та колективних формах методичної роботи, вивчення досвіду своїх колег, теоретичну роботу і практичну апробацію власних методичних напрацювань.

Отже, ураховуючи вимоги щодо цілісності та безперервності підвищення кваліфікації у міжкурсний період, самоосвітня діяльність майстрів виробничого навчання розглядається як технологія «індивідуальної дії», в основі якої лежить програма індивідуальної методичної траєкторії майстра виробничого навчання, яка передбачає визначення близької і віддаленої перспектив розвитку професійної майстерності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів.

Література

1. Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах / Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006, № 419 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 25. – С.92-105.
2. Скакун В. А. Методическое пособие для преподавателей специальных и общетехнических предметов профессиональных учебных заведений. – М.: Институт развития проф. образования, 2001. – 184с.
3. Скакун В. А. Организация и методика профессионального обучения: Учебное пособие. – М.: ФОРУМ_ИНФРА, 2007. – 336 с.
4. Нікуліна А. С., Сілаєва І. Є., Шевчук С. С. Сучасний урок в професійній школі: проектування, організація, аналіз: Методичний посібник. – Донецьк: ДПО ІПП. – 2008. – 160с.
5. Ромадіна Л. Сучасні вимоги до уроку // Відкритий урок. – 2007. – № 6. – С. 66-79.
6. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: (бібліотека з освітньої політики) : [монографія] / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К., 2004. – С. 45–50.
7. Кочарян Т. Э. Развитие методической компетентности преподавателя среднего профессионального учебного заведения в условиях последипломного образования :дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Кочарян Тигран Эдуардович. – Ставрополь, 2004. – 179 с.

УДК 378

Синишина В.М.

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології

Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

vsinishina@ukr.net

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ

Динамічні перетворення, які спостерігаються на сучасному етапі розвитку України, торкаються багатьох і різноманітних сфер життєдіяльності людини (політичної, економічної, соціальної, особистісної, культурної, сімейної тощо). І хоча кожна особа прагне визначити власний стиль життя, обрати сприятливе